

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberálně-konzervativní chem.inž. občasník.

Založeno r. 1996

Slovo úvodem

A začalo léto. Zatím jen to meteorologické, ale 20. června 2024 v 22:50:23h začne i to astronomické. Země opět přiklonila Slunci svoji tvář a vyhřívá sebe i nás. Máme tu letní slunovrat ve vši jeho kráse. Jistě jsou tací, a nemusí to být jen Keltové, kteří při něm slaví narozeniny.

Přijde čas dovolených, koupání, výletů, sběru plodů a hub. Já budu zas nakládat okurky, které má druhá polovička vypěstuje. Bude nám fajn a budeme chodit jen tak nalahko. Léto je prostě léto, ať se na mě příznivci zimních radovánek nezlobí. No, na ta vedra nad třicet možná také trochu zanedáváme.

Motto

„Historie je lež, na níž jsme se shodli.“

Voltaire

Z citátů, reklam, inzerátů a...

„Mýty mají větší moc, než historie“ R. Fulghum

„Nikdy nedostaneš druhou šanci, udělat první dojem.“

„Ty spíš, my žijeme, ty čekáš, my přijdeme.“

„Proč ženy vědí, kde co je? Protože to tam přenesly z místa, kde to bylo?“

„Pokud se někdy ztratíte v lese, kompas vám pomůže ztratit se víc na sever.“

„Kdo chce stvořit nebe na zemi, stvoří peklo.“

Víte, že?

- Česko má po 18 letech opět Miss World. V indické Bombaji titul v tichosti získala 25 letá Kristýna Pyszková z Trince. Tak přece se ještě krása cení.
- Víte, jak poznáte vybitou baterii od nabitě? Pusťte ji na tvrdou podlahu. Ta nabitá se odarží jednou a málo, protože je v ní hodně gelu.
- Římané pravděpodobně převzali název pro jed od Řeků, kteří slovo *toxikon*, což znamená jed nebo drogu používanou na šípech, odvodili ze slova pro luk (*toxon*). Jelikož tis má skutečně reputaci nejlepšího dřeva pro výrobu luků, je jeho pojmenování jasné *Taxus*.

Zajímavé úlohy

Když na rovníku zahnete o 90 stupňů k pólu a na pólu opět o 90 stupňů, vytvoříte příchodem zpátky na rovník trojúhelník s třemi pravými úhly. A jak to bude s trojúhelníkem, vytvořeným na koňském sedle?

dle netu

Spějeme k matriarchátu?

Vědci se prou, jestli byl v lidské společnosti někdy v pravěku matriarchát, ale žádné důkazy o něm nemají. V tlupách lidoopů hráli a hrají vůdčí roli samci. Asi proto, že tyto tlupy jsou soutěživé a hašteřivé a tak jejich síla přijde vhod. A tak to zůstalo i nám.

Živočišná říše ale uplatňuje často i matriarchální modely. Typickým případem jsou hyeny. Také sloni stádo vedou samice a samci jsou po dosažení dospělosti vypuzeni. Lvi ve smečce se naopak nechávají žít lvicemi. Může být tedy obojí, přesněji to, co je lépe funkční a umožní dobré přežití. Namítnete, že řada mužů žije už dnes v matriarchátu. Ti, co jsou pod pantoflem. Ale ti ještě (snad) netvoří většinu a souvisí to s tím, že muž bez ženské péče postupně a chladně. A stravu a záchranu před špinou odjakživa zařizovaly ženy.

Tedy staletí patriarchátu se na ženách dost podepsala. Ještě před více, než sto lety jim bylo odepřeno vyšší vzdělání a volební právo. Osvobodily je plně paradoxně dvě světové války. Když mužům teklo do bot a ve fabrikách neměl kdo vyrábět, povolali ženy. A těm se to zalíbilo a už je žádná síla nedokázala

vrátit zpět k plotně. Navíc muži je pak nedokázali vždy uživit k očekávané životní úrovni a tak se ženy staly ekonomickým faktorem. Dnes máme lékařky, profesorky, jeřábnice, pilotky i političky. Ale po návratu domů většinu z nich stále čeká druhá směna, aby rodina přežila. Trochu hořké vítězství a tak chtějí více.

Za poslední dekády se objevila řada tendencí směřujících proti maskulinní společnosti. Tak třeba zrovnoprávnění homosexuality a velebení *LGBT+*, *MeToo*, pronikání žen do armády. V poslední době i diskuse a zpřísňování postihů za znásilnění. To vše je namířeno proti tomu přežívajícímu druhu bílého heterosexuálního muže, který za všechno může.

Má být hájen za to, že obstaral technickou civilizaci, vědy, technologii a současný blahobyt? Také je za ním nespočetná válka a hroby. Muži politici udržují svět stále na pokraji konfliktů. Budou to umět ženy lépe?

Ženy jsou emotivní stvoření a násilí jim není vlastní. Protože při něm jim to nesluší. Místo toho dovedou mistrně intrikářit a ovládají řeč těla. V mnoha oblastech se mužům vyrovnají, v některých je dokonce díky pečlivosti a vytrvalosti předčí. Do dolů a k vysokým pecím se rozumně nehrnou. Nejsou to ale jen ženy, kdo prosazují své nové požadavky a práva. Často to dělají i muži. Ti podpantofláci? Ne, ženy život naučil ovládat manipulace a přesvědčování tak dobře, že není problém, aby si muž nakonec myslel, že to byl vlastně jeho nápad. A tak požadavky na zavedení genderových kvót vycházejí z převážně mužských parlamentů. Je genderová vyváženost předvojem matriarchátu? Přijde pak požadavek na většinu?

Vždy když se něco nařizuje, nebývá to efektivní. Nařídte, že mezi vynikajícími žáky ve třídě musí být polovina dívek. Spravedlnost jde na úkor ustálené efektivnosti. Navíc i u žen platí, že ty hodné se dál doma starají o rodinu a do vedení se stejně jako muži tlačí spíše psychopatické osobnosti. Budou tedy lepší? Bude méně válek? Jsou chvíle, když žena dovede být krutější, než muž. Vzpomeňte na medvědice hájící své mládě.

Budou ženy schopné dál táhnout káru technické civilizace a budou to vůbec chtít? Dovedu si představit situaci: „Bude ten tvůj zase něco vymýšlet? Chystá se, ale až vyfluxuje a vynese tříděný odpad.“ Matriarchát by možná udělal něco s přelidněním. Po tisíciletí rozhodoval o počtu především samec – muž. Ve většině světa to je tak dodnes a matriarchát by asi omezil počet potomků na jednoho až dva. Ve vyspělých, matriarchátnějších, částech světa je to díky antikoncepci už dnes.

Matriarchát nebude koncem světa. Ženy mají trochu jiné priority a dovedou se na věci dívat z jiného úhlu. Bude zase trochu jiný. Jestliže k němu evoluce inklinuje, tak možná proto, že se patriarchát už přežil, že vyčerpal svá pozitiva a stále více obnažuje svá negativa. Konec konců, i když je to hořké, tak musíme si přiznat, že ženy jsou tím základním biologickým druhem. My jsme nezbytní jen chvíli a malým kouskem.

Třeba bude taková společnost harmoničtější a blíže k přírodě. Nebude svět přetvářet, ale přizpůsobovat se mu. Když vydrží také několik tisíciletí a přetvoří tlupu bývalých lidoopů v něco klidného a harmonického, tak bude mít své opodstatnění.

Divnost mikrosvěta

Mikrosvět malých rozměrů je pro nás divný a chybí nám tam představitivost. Věci jsou tam tak malé, že se při měření stáváme součástí experimentu a objekty ovlivníme a často i zničíme. Pokud bychom měli co nejjednodušeji říct, čím se mikrosvět liší, pak to bude to, že není komutativní (záleží na pořadí operací) a platí tam, že *a.b se nerovná b.a*. Je rozdíl, jestli nejdříve změříme polohu částice a pak její rychlost nebo naopak. Pokaždé získáme jiné hodnoty. Z toho pak plynou všechny ty zvláštnosti, až po to, že částice může být na více místech současně.

Co s Fermiho paradoxem?

Hledání mimozemských civilizací není doménou jen sci-fi. Tímto problémem se zabývají i řádní vědci. Jedním z nich je i Frank Drake. V 60. letech formuloval svou slavnou rovnici. Jedná se o matematický vztah, který teoreticky umožňuje určit odhad počtu komunikace schopných mimozemských civilizací existujících ve stejném okamžiku. Drakeův odhad je miniálně deset, i když civilizací může existovat i několik milionů. Hledáme je, ale marně. Možná zaplať panbůh. Fyzik Fermi se proto ptal: „Kde tedy jsou, když jich má být tolik?“

My jsme poměrně mladá civilizace a teprve posledních pár sto let procházíme explozivním rozvojem. Co když existuje nějaká přírodní mez, práh, přes kterou inteligentní civilizace obvykle neprojdou? V určité fázi vývoje objeví částicovou fyziku a tudíž také nukleární zbraně. Ty je možná zastaví a zničí, pokud morální vývoj nebude rychlejší. Mohou se i přestat množit. Dalším takovým mezníkem mohou být periodicky se vyskytující přírodní či vesmírné katastrofy, jako byl asteroid, který vystavil stopku dinosaurům. Další takovou stopkou mohou být nejběžnější živé organizmy – viry a mikroby, které mohou vyvolávat smrtící pandemie. Bude mít civilizace druhu *Homo sapiens* ještě dlouho štěstí?

Jak získat energii?

Roční čísla elektrárny o výkonu 1 000 MW		
Palivo	Vstupy	Výstupy
Uhlí	2 500 000 t 1 700 vlaků po 50 vagonech	10 950 000 t CO ₂ 219 000 t SO ₂
Ropa	11 000 000 barelů (1 barel = 159l) 11 tankerů	29 000 t NO ₂
Štěpení	28 t UO ₂ 1,5 vagonu	28 t radioaktivního odpadu
Slunce	1000 MW sluneční energie 100 km ² zastavěné plochy	
Fúze	180 kg deuteria 270 kg tritia 1 nákladní auto	410 kg využitelného helia

zdroj: Akademie věd

Co by dělali vládci světa?

Zejména v bulváru jsou oblíbené ty různé konspirační teorie, jako chemtrails, že Američané nikdy nebyli na Měsíci, že nám očkovaním záměrně škodí a podobně. Je toho i plný internet. Také, že tajemné skupiny finančníků se pokouší ovládnout svět. Přijměme na chvíli tuto fantasmagorickou hru a zamysleme se, co by vlastně chtěli a jak by asi postupovali.

Je jedno, jestli by to byli miliardáři typu Sörose, skupina vědců, zednáři, Bilderbergská skupina, EU či jiná společnost. Byli by jistě dobře organizovaní a nestáli by o publicitu. Používali by nejmodernějších vědeckých metod působících na veřejnost, snažili by se ovládat rozhodující média. Nekázali by vyložené bludy, ale modifikovali realitu a fakta k obrazu svému. Polopravdy jsou nejučinnější propagandou. Najdeme je poblíž velkých bank, protože peníze, to je moc.

Globalizace by jim vyhovovala, a kdyby nebyla, jistě by ji vymysleli a zrealizovali. Stejný sortiment, unifikovaná, byť typově bohatá výroba. Působily by jistě i na unifikaci stravovacích návyků obyvatelstva v různých částech světa. Jako třeba všude stejné jogurty, nápoje. To vše přináší výhody z množství a vlastně to i pozorujeme. Teď do toho hodila vidle válka na Ukrajině a Západoevropané a Rusové budou jíst různé jogurty a pít rozdílné nápoje.

Podporovali by vědu a její produkty, včetně umělé inteligence. Přináší nejen emotivní novinky, které zvyšují spokojenost populace, ale také ji stále více umožňují sledovat a kontrolovat. Těch kamer na křižovatkách a nárožích, v obchodech si jich už ani nejsme vědomi. Sofistikovaný software pak dokáže

identifikovat a sledovat jedince a kontrolovat jeho činnost. Používali by marketingové kampaně a nebránili by rozumné legalizaci lehčích drog k utlumení vůle obyvatelstva. Snažili by se nám vnuknout své názory tak, abychom si mysleli, že jsme na to přišli sami a že to vlastně chceme. Digitalizaci a robotizaci společností by otupili význam a tudíž i moc pracovní síly. Budou se snažit o slušnou životní úroveň a dostatek zábavy, protože kdo si hraje, nezlobí.

Budou preferovat a ekonomicky hýčkat svoji elitu, která bude zajišťovat rozvoj a plnit jejich plány. Jak v oblasti technologií, tak sociálních věd. Bude si dobře žít, mít privilegia, ale vládcí si od ní budou držet odstup.

Propadli by klimatickému šílenství? Já myslím, že ne, protože by si byli vědomi velkého rizika rozkolísání společnosti i technologií. Pokud by však už propuklo, jistě by ho ale obratně využili. Zvládnout a krmit osm miliard lidí s různým kulturním zázemím, je skoro neřešitelný problém. Proto by bylo v zájmu elity jejich počet zredukovat. K tomu by mohli sloužit lokální omezené války, pandemie či vyvolané hladomory. Pokud by se však válečný konflikt rozrůstal k riziku globálnějšího ohrožení, rychle by jej utnuli. Předpokládám, že by zavedli politickou korektnost do všech oblastí života. Unifikovat život i názory na něj. Jinak to ani v tak velkém systému efektivně nejde. Populaci budou hodnotit a ty přizpůsobené povzbuzovat a odměňovat benefity. Možná podobně, jako se to děje v Číně. Budou jasně definovat, co je správné a co nežádoucí. Obyvatelstvo budou vychovávat k autocenzuře.

Budou preferovat mladou generaci, protože ta je nejsnáze ovlivnitelná a indoktrinovatelná. Té zkušené budou naopak sugerovat, že už novému světu přestává rozumět, ve stylu *ok boomer*. Jejich zájmem bude zlikvidovat stávající politický systém. Možná by začali likvidací vyhraněných politických stran a jejich nahrazení hnutími, spolky a nevolnými neziskovými organizacemi. Nevyhovuje jim polarizace pravice – levice, ale zprůměrovaná neurčitost. Tím ochromí demokracii a její volby. Klíčové by bylo získat rozhodující vliv ve vzdělávacím systému, zejména na univerzitách.

Mají čas a neúčinnější je nastavit trend a pak ho nechat dlouhodobě působit. Jako začít pomalu vařit žabu ve studené vodě. Oběti si ani nemusí všimnout, že se něco pomalu mění. Syn je ještě jako otec, ale vnuk už je trochu jiný. Možná tomu budou říkat přirozený vývoj.

Tak si pro jistotu dejme pozor a buďme sami sebou. Nedejme si něco nabulíkovat a vše hodnotme svým rozumem a zkušeností. A hlavně, nebuďme stádem.

Temná hmota a energie nedává spát

Temná hmota se stále skrývá, což otevírá prostor pro méně či více extravagantní hypotézy, které se snaží temnou hmotu buď vysvětlit anebo ji obejít. Rajendra Gupta oprávil staříčkou teorií o „unaveném světle“ (*Tired light*), podle které nám světlo šálí zrak, v důsledku čehož je vesmír vlastně mnohem starší, než si myslíme. Podle Gupty by vesmír měl být starý asi 26,7 miliardy let (*současná věda si myslí, že 13,8*). Pokud by to tak bylo, tak prý nepotřebujeme temnou hmotu k vysvětlování podivností, které pozorujeme a nemusíme ji tudíž hledat. Vlastně ani nepotřebujeme temnou energii. Bylo by to sice nudné, ale zároveň fajn, protože fyzici by mohli řešit jiné záhady.

Gupta vlastně spojil „unavené světlo“ (TL) s představou, že se určité fyzikální konstanty mění v čase (*CCC, Covarying Coupling Constants*) s rozpínáním vesmíru. Vznikl tím model CCC+TL a Gupta ho od té doby testuje. Podařilo se mu ukázat, že jeho model sedí na některá kosmologická pozorování.
dle netu

Absurdity

Děti na táboře: „Nemám nic proti stezkám odvahy, ale jít mimo dosah wifi je už trochu přes čáru.“

S manželkou si často vyměňujeme názory, Já přicházím se svým a odcházím s jejím.

„Prej ses oženil.“ „Jo, to oženil.“ „Tak to musíš být šťastnej.“ „No, to musím.“

Když žena říká „Cože?“, tak to není hluchá. Jen je milá a dává ti šanci říct svůj názor lépe, neboli opačně.

Přišlo mi upozornění, že jsem jako jeden z posledních zaměstnanců nevyplnil anonymní dotazník.

Víte, na čem dobře drží kočičí chlupy? Na všem.

„Vojíne, neviděl jsem vás včera na výcviku maskování!“ „Děkuji pane.“

Policie zatkla podvodníka prodávajícího pilulky na věčné mládí. Jde o recidivistu, který za to byl už trestán v letech 1721, 1845 a 1928.

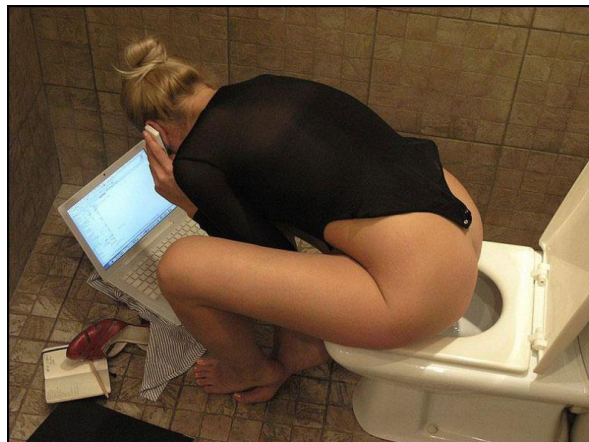
Umím karate a aikido. A taky spoustu jiných japonských slov.

Vegetarián je starý indiánský výraz pro „špatný lovec“.

Byl jako džin, ... zjevil se vždy, když se někde otevřela nějaká lahev.

V kolika letech dát dětem mobil či počítač? Často pak tomu propadnou jako tato workoholička.

Dvoukolové volby v jednom kole

Dvoukolové volby jsou finančně náročné a i pro voliče obtěžující. Proto jsou snahy se bez nich obejít. Jsou ale spravedlivější. Šlo by to ale vyřešit jednokolově, když by volič vybral svého favorita a na jeho lístku ještě zaškrtnl kandidáta, kterého by volil, kdyby ten jeho neprošel. Sečtou se primární hlasy a kromě dvou nejlepších se ostatní vyřadí. Těm dvěma nejlepším se pak přičtou hlasy, které jim dali voliči na lístcích neúspěšných kandidátů, a tento součet pak rozhodne mezi nimi. Jasně a spravedlivě, jen trochu náročnější na vyhodnocování. Ale IT si s tím snadno poradí. Zaškrtnutí druhého kandidáta není povinné, podobně jako často zhrzený volič nepřejde na druhé kolo.

Jedno kulaté výročí

Před osmdesáti lety se na plážích Normandie za úsvitu 6. června 1944 vylodilo 26 divízií o 176 000 mužích tísnicích se na více než 4 000 výsadkových lodích, chráněných 700 válečnými plavidly. Na jejich bezprostřední podporu bylo uvedeno do bojové

pohotovosti téměř 11 000 letadel. Šlo o největší vylodovací operaci v dějinách lidstva. Vylodění zastíraly četné desinformační aktivity a Němci Spojence očekávali v oblasti Calais, kde je to nejbližší. Do konce června se vylodilo 875 000 vojáků. Oběti spojenců v první den byly nejméně 10 000, přičemž 4 414 bylo potvrzeno jako mrtví. Němci ztratili 1 000 vojáků.

Turistika, postinflační chamtivost, přelidnění

Když se podíváte na titulky novin, zjišťujete, že turistika už není to, co bývala. Řada destinací by se chtěla stát riviérou a veřejně prohlašuje, že nestojí o levné *airbnb* turisty. Chorvatsko vyšponovalo ceny v hotelích a restauracích. Zavádí se další poplatky jako za sprchu na pláži nebo sezení ve stínu v restauracích ve Španělsku. V Benátkách zaplatíte zvláštní vstupní poplatek, pokud tam nepřespíte.

Turistů je zkrátka moc, tak jak se lidstvo rozrůstá a má se stále lépe. Začínají představovat problém, podobně jako odpady. Hromadí se. Odpadky skládáme a spalujeme, ale co s turisty? Jak je přibrzdit či omezit? Vyseletovala se turisticky atraktivní centra a ani se nedivím, že obyvatelé Českého Krumlova, Lednice, italských Benátek či Říma protestují, že se u nich už nedá normálně žít. A přitom to není tak dávno, co státy a města usilovaly o přilákání turistů, tedy hlavně jejich peněz do státního rozpočtu. Vydělají na tom ještě některé profese jako restauratéři, hoteliéři či taxikáři, ale většina domácích obyvatel trpí. No i my známe, že na Staroměstském náměstí či Karlově mostě nebývá v létě pro zahraniční turisty kam šlápnout. Co s tím? Je jich moc na ta atraktivní místa. Buď se podaří přeměrovat je na další zajímavé a méně frekventované destinace nebo s rozvojem IT nastoupí virtuální dovolené z domova či speciálních center. Já vím, řeknete, není nad *genia loci* a být tam a na vlastní čivy cítit ten dotek a vůni historie, ale když vezmete v úvahu bolavé klouby a jiné přibývající neduhy, nárůst cen a skutečnost, že IT vám ukáže i takové pohledy a detaily, které byste normálně neviděli v rozlišení 4K nebo dokonce 8K a odborným výkladem. Z dronu nebo i pod vodou. Velmi levně a přitom svůj oblíbený drink nemusíte dát z ruky. V případě virtuálních brýlí i s pocitů „být tam“ či závratě. Tak uvidíme. Rozhodně to je obor, který se nemusí bát o budoucnost.

Dalším problémem je nárůst cenové hladiny v takových místech. No, zkuste si dát oběd nebo zmrzlinu v centru Prahy, natož Benátek. Po turbulentní době covidu a inflace kolem války na Ukrajině, jakoby se podnikatelé chtěli zajistit na případné pohromy nedaleké budoucnosti a ceny služeb rostou více, než zdrávo. No, když to ti turisté dají. Ale ono jim nic jiného nezbyde, když už jsou tam, stejně jako zde žijícím domorodcům. Jak se ekonomika rozpojuje ze svých rovnovážných hladin, je totiž vždycky zle.

Kdysi byla Země osídlena celkem řídko a z jednoho sídla do druhého jste šli hodiny, ne-li dny. Dnes většinou vidíte od jednoho člověka k druhému. Byla to idyla? Z hlediska odpadů a masové turistiky rozhodně ano, ale život byl tehdy tvrdý a drsný. Museli jste se životem tvrdě probíjet a všechna rizika a nebezpečí jste neměli pod kontrolou. Až hromadná výroba a výhoda z množství přivedla lidstvo k současnému blahobytu a relativnímu bezpečí. Rozhodně bychom neměnili. Takže je to jako se vším a když využíváme nějaké klady, musíme se smířit i s jejich stinnými stránkami.

Stojí za přečtení

Pár odkazů na články, co zaujaly:

Teorie vítězství <https://lurl.cz/vuxPB>

Přetěte si zajímavý článek na *Psu*, proč nevádí a je přirozené, že muži mají větší plat, než ženy. <https://lurl.cz/luYkd>

Řešení úlohy: ano, ale ten trojúhelník je sférický a u něj je součet úhlů od 180° až do 540°. Naopak trojúhelník na sedlové (Lobačevského) geometrii má součet úhlů trojúhelníka menší, než 180°.

A slovo závěrem

Čekají nás na začátku měsíce evropské volby. Koho volit? Rozhodně ne *eurohujery* a že je jich u nás dost. Ne, že bych chtěl z EU vystoupit, to by byla sebevražda. V mnohém je užitečná, jen je třeba ji usměrnit. Budu volit ty, kteří budou v europarlamentu nejvíce zlobit ve smyslu českých zájmů a proti *Green dealu*. Naopak pro EU, jako společenství států, které mají společné zájmy, ale chtějí být svébytné. A také bych se nerad dožil války NATO s jadernou mocností. Na vnitrostátní scéně bych je nevolil, ale v EU budou užiteční. Tak zapřemýšlejte, co je třeba vyvažovat.